

**Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
formou lesní MŠ**

Lesní mateřská škola „Třešňovka”

Krok za krokem celým rokem v přírodě

**Základní škola a Mateřská škola Tehov
Svatojánská návěs 78, 251 01 Tehov**

Obsah:

1.	Identifikační údaje	3
2.	Obecná charakteristika školy	4
2.1	Historie	4
2.2	Charakter budovy	4
2.3	Lokalita	5
2.4	Děti	5
3.	Podmínky předškolního vzdělávání	5
3.1	Věcné vybavení	6
3.2	Životospráva	6
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace chodu MŠ	8
3.5	Řízení MŠ	11
3.6	Personální zajištění	11
3.7	Spoluúčast rodičů	12
3.8	Podmínky vzdělávání dětí se specif. vzděl. potřebami	12
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	13
4.	Charakteristika vzdělávacího programu	13
4.1	Zaměření MŠ, návaznost na prostředí, historii	13
4.2	Průběžné cíle	14
4.3	Specifické cíle školní vzdělávací činnosti	15
4.4	Integrované bloky	15
5	Autoevaluace a hodnocení výsledků vzdělávání	20
5.1	Evaluační systém	20
5.1.1	Evaluace dětí	20
5.1.2	Evaluace pedagogů	20
5.1.3	Etický kodex pedagoga mateřské školy	21

1. Identifikační údaje

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Tehov

Sídlo: Svatojánská náves 78, 251 01 Tehov

Ředitelka: Mgr. Radana Šimčíková

Telefon: 323 640 573

E-mail: reditelka@zstehov.cz

ID dat. schránky: 6jhms4s

Telefon MŠ: 727 821 403

Web: www.zstehov.cz

IČO: 75034182

DIČ: CZ75034182

IZO MŠ: 181055112

Org. číslo školy: 52238

REDIZO: 600052338

Zřizovatel: Obec Tehov, Panská 107, 251 01 Tehov

tel.: 323 640 722, fax: 323 607 063, e-mail: ou@tehov.cz

Zpracovatelé ŠVP Lesní MŠ: Bc. Jan Šrůt, Bc. Jana Jalovcová, Bc. Věra Pilná

Schválen: ředitelkou školy Mgr. Radanou Šimčíkovou dne: 20. května 2019

Platný od: 1. září 2019

2. Obecná charakteristika školy

Na základě zákona č. 564/1990 Sb. O státní správě a samosprávě ve školství a na základě zřizovací listiny byla státní mateřské škole 3. 2. 2014 přiznána právní subjektivita.

Lesní mateřská škola je součástí Základní školy a mateřské školy Tehov, která je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem Základní školy a mateřské školy Tehov je obec Tehov.

Lesní mateřská škola provádí svou činnost v působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, řídí se ve své činnosti předpisy MŠMT a obecně platnými předpisy. Základním dokumentem je Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – RVP PV.

Posláním Lesní mateřské školy „Třešňovka“ je zejména podporovat zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte a vytvářet optimální podmínky pro jeho individuální osobnostní rozvoj, v návaznosti na jeho výchovu v rodině a v úzké součinnosti s rodinou. Základem učení dítěte v předškolním věku je vlastní prožitek, vnitřní motivace a situační učení v přírodě a hrou formou, která je pro dítě nejpřirozenějším stimulem ke vzdělávání.

2.1 Historie aneb vznik lesní MŠ

Myšlenka vzniku lesní mateřské školy v Tehově vyplynula zejména z polohy obce Tehov a je o možnostech, které život v přírodě nabízí. Obec Tehov obklopují lesy a příroda, která je tedy důležitou součástí života v obci. Proto i nabídka lesní mateřské školy kopíruje potřeby rodičů a dětí, kteří zde žijí a chtějí své děti vychovávat v souladu s přírodou.

V dubnu 2019 byl pozemek č. 190/3 parc. č. 190/6 zapůjčený zřizovatelem – obcí Tehov a zapůjčeno zázemí ZŠ a MŠ Tehov pro otevření Lesní mateřské školy „Třešňovka“ s kapacitou 16 dětí. V květnu proběhla úprava zázemí lesní MŠ a vysazení habrů, kteří budou obklopotvat herní plochu dětí.

2.2 Charakter budovy a specifika LMŠ

Lesní mateřská škola se nachází na parc. č. 190/3 a parc. č. 190/6 v klidové části obce, kde byl již od roku 1953 Třešňový sad, který je i ve znaku obce. Děti se vzdělávají a mají zázemí nejen na těchto pozemcích, z nichž pozemek parc. č. 190/3 je ohraničený, zázemí v případě nepřízně počasí najdou v teepee, mají k užívání zastřešenou terasu a sociální zařízení v klubovně, mají přístup do nedalekého obecního altánu a samozřejmě využívají přílehlou louku s okolním lesem.

Dostupnost lesní školy:

S přihlédnutím k ročnímu období je dostupnost LMŠ bezbariérová. Lze přijít od ZŠ a MŠ Tehov (cca 10 minut cesty) po panelové cestě kolem kostela, a to pěšky i s dítětem či

kočárkem. Dále je možnost přivést dítě do LMS autem do ulice Na Hůře, zde zaparkovat a dítě dovést cestou do LMS.

2.3 Lokalita

Tehov je obec v nadmořské výšce 470 m n. m. v okrese Praha-východ patřící pod Středočeský kraj. Vzhledem k nádhernému přírodnímu prostředí a stále se narůstající demografické křivce je v obci stále větší počet dětí předškolního věku a rodičů, kteří hledají alternativu k standardní mateřské škole. Prostředí vesnice, blízkost běžného venkovského života, lesy kolem, prostředí Říčanského potoka z jedné strany, prostředí potoka Rokytka či několika místních rybníků (Panského, Lada I, Lada II, Doubí) – to vše nabízí dětem lesní mateřské školy rámec, kde může probíhat jejich vzdělávání a výuka v Lesní mateřské škole „Třešňovka“ v obci Tehov.

2.4 Děti

Lesní mateřská škola je jednotřídní předškolní zařízení s kapacitou pro 16 dětí ve věku od 3 do 6 let s celodenním provozem od 8.00 h do 16.00 h poskytující výchovnou, vzdělávací, sociální a poradenskou péči dětem i jejich rodičům.

3. Podmínky vzdělávání

Předškolní vzdělávání se přizpůsobuje vývojovým kognitivním podmínkám, sociálním a emocionálním potřebám dětí 3–6letých, dbá na respektování vývojových specifíků a odlišností dětí tohoto věku.

Pedagogové se snaží vědomě předávat hodnoty, které jsou jim blízké – svoboda, odpovědnost, rovnost, soužití s přírodou. Tato vědomá práce s hodnotami je zakomponována do každodenních aktivit, které jsou dětem nabízeny, děti mají právo se podílet na rozhodnutích a v určitých chvílích i rozhodovat (např. formou hlasování, na které místo v lese se půjde). Při pohybu v přírodě mohou děti plně pociťovat svobodu, ve smyslu volnosti prostranství, vnímání zvuků přírody, zvuků zvířat, ale i zvuků ticha. Zároveň mají možnost pocítit důsledky vlastního počínání a učí se, že jsou rizika, se kterými musí počítat a věci, které musí přijmout (k ohni se chodí jen na určitou vzdálenost, když si nevezmu na hlavu čepici, mohu být nemocný), učí se přijímat hranice.

Jako stěžejní pro tvorbu výchovně-vzdělávacího programu považujeme tyto hodnoty:

- 1) svoboda v bezpečném rámci
- 2) dobré mezilidské vztahy

3) odpovědnost za své chování a celou skupinu

3.1 Věcné vybavení

Zázemí lesní MŠ

Teepee na parc. č. 190/3 slouží jako kryté přístřeší a zázemí pro potřeby dětí a učitelů v nepříznivých a chladnějších měsících roku, v klubovně jsou vytvořena klidová místa pro individuálnější práci s dítětem či pro relaxaci dítěte a také sociální zařízení. Na pozemku u klubovny se nachází částečně krytá terasa – pergola (cca 13 m²) sloužící jako prostředí pro výuku, které mohou vyučující a děti využívat při koordinované činnosti či výuce.

V klubovně (29 m²) mají děti prostor pro hru a v nepříznivém počasí zde najdou útočiště děti i dospělí u krbových kamen.

Ohraničená část pozemku stromy a keři je o velikosti cca 250 m² a volně navazuje na přilehlé obecní pozemky, které mohou děti a vyučující využívat ve výuce.

Věcné vybavení odpovídá požadavkům hygienických norem i každodenního bezpečného běžného provozu lesní MŠ. Je zde kladen důraz na přírodní materiály pomůcek, na recyklovatelnost, na materiály, které jsou přírodní a pro děti bezpečné, kvalitní a mají možnost je používat každý den.

Klubovna LMŠ je vytápěna kamny na biomasu a je v ní situováno hygienické zařízení (umyvadlo s teplou a studenou vodou dováženou ve várnících) a separační toaleta (typu Villa 9010) vhodná pro místa, kde není rozvod vody a kanalizace, ve variantě s ventilátorem napájeným z baterie, resp. slunečního panelu. Jedná se o moderní separační (suchou, kompostovací) toaletu, kde se tuhý odpad hromadí ve vnitřním zásobníku a lze jej následně kompostovat. Moč se díky konstrukci toalety čistě odchyťává (nekontaminuje se výkaly), odvod moči bude proveden napojením na splaškový systém umyvadla, do vsakovací jímky.

3.2 Životospráva

Stravování

Všechny děti zapsané do lesní MŠ mají při celodenním provozu zajištěnou dopolední svačinu, oběd a odpolední svačinu. Dopolední a odpolední svačinu bude zajišťovat pověřený zaměstnanec Jídelny – výdejny ZŠ a MŠ Tehov a budou připraveny na půdě ZŠ a MŠ dle spotřebního koše pro MŠ. Dovezené potraviny a pokrmy budou dětem vydány bezprostředně ihned ke spotřebě a nebudou v zázemí lesní mateřské školy skladovány. Obědy jsou do ZŠ a MŠ Tehov dováženy ze školní jídelny firmy Magic Hill ve Světicích. Oběd se skládá z polévky,

hlavního jídla, případně dezertu (ovoce, zelenina, salát či moučník). Obědy budou opět dopravovány na detašované pracoviště lesní MŠ a vydány ke konzumaci pověřeným zaměstnancem výdejny, vše v souladu s vyhláškou 602/2006 Sb. Údržbu gastronomických zařízení zajišťuje Jídelna – výdejna ZŠ a MŠ Tehov. Použité nádobí bude opět zaměstnancem jídelny odvezeno do jídelny – výdejny ZŠ a MŠ Tehov k umytí. Pracovnice výdejny stravy dohotovuje ve výdejně (v budově ZŠ a MŠ Tehov) z dovezených surovin dopolední i odpolední svačinky, které budou dopraveny na detašované pracoviště a vydány dětem ke konzumaci pověřeným zaměstnancem jídelny. Režim stravování včetně pitného režimu bude upraven v provozním řádu MŠ.

Odpočinek

Děti odpočívají minimálně hodinu. Těm, které neusnou, je poté nabízen jiný, klidný program místo odpočinku na lůžku. Nejstarší děti (poslední předškolní rok) se v době spánku mladších dětí věnují předškolní přípravě (přípravě na školu). Pokud jsou unavené, lehnou si před zahájením předškolní průpravy také a poslechnou si pohádku.

Pobyt venku

Každodenní dopolední i odpolední pobyt dětí venku se přizpůsobuje klimatickým podmínkám, děti jsou v přírodě každý den a za každého počasí, v případě velmi nepříznivého počasí (velká bouře, vítr, špatné rozptylové podmínky) jsou v zázemí klubovny či teepee. Děti znají hranice pozemku, kde se mohou běžně pohybovat, znají svou skupinu a i při pohybu mimo pozemky lesní MŠ ji respektují. Rodiče dětí lesní MŠ vědí a přijímají, že jejich děti jsou každý den venku, resp. “bezpečné riziko”, znají možnosti a hranice, které jejich dítě má respektovat a čemu se tak učí.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytvářejí dětem takové prostředí, aby se zde děti cítily bezpečně a spokojeně. Učitelé i ostatní zaměstnanci respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování a osvojování základních norem chování.

Všechny děti v lesní mateřské škole mají stejná práva i povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či naopak. Volnost a osobní svoboda dětí je respektována včetně bezpečného rizika, které vede děti k větší soběstačnosti a zároveň k respektu dodržovat v lesní mateřince jistý řád.

Učitelé vedou děti k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování při všech činnostech.

Snaží se o nenásilnou komunikaci s dítětem, která přispívá k navození vztahů a vzájemné důvěře s respektem.

Po celý den převažuje kladné hodnocení dítěte, učitelé podporují kladné sebepřijetí dítěte, podporují jeho touhu nebát se pracovat samostatně a důvěřovat si. Dále u dětí učitelé podněcují zvědavost a rozvíjí citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, schopnost navzájem se přijímat se svými handicap, umět si nabízet pomoc a podporu. Děti jsou seznámeny s pravidly chování ve skupině tak, aby se vytvořil kolektiv, ve kterém bude každému dítěti dobře.

Učitelé se dostatečně věnují vztahům v kolektivu a nenásilnou formou dbají na prevenci šikany a jiných patologických jevů u dětí. Nově přichozím dětem do skupiny umožňují učitelé adaptační režim, v rámci kterého si mohou osvojit režim dne i prozkoumat novou skupinu. Všechny děti jsou přiměřeně zatěžovány, vždy s ohledem na jejich možnosti, schopnosti a s přihlédnutím k věku dítěte.

Každodenní pobyt dětí v přírodě je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně dětem přináší množství smysluplných impulzů. Děti mohou pracovat s různými materiály, které podněcují jejich tvořivost, fantazii. Děti se učí zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti vůči všemu živému a také vztah k místu, kde vyrůstají.

Rodiče jsou vedením mateřské školy a pedagogy dopředu připraveni na průběh výuky v lesní mateřské škole, vědí, co je "bezpečné riziko" a že jejich děti pobytem v přírodě každý den získávají kompetence ke zvládnutí všech impulzů přírody. Lesní školka je přirozeně integrovaná do života v obci a zároveň do života rodiny. Rodiče i děti se spolupodílejí svojí prací a účastí na budování a utváření celkové atmosféry školky. Pro děti je cenná zkušenost, že každý může svým dílem obohatit společenství a že v něm mají i ony své místo. Rodiče se podílejí na chodu LMS, a to zejména účastí na schůzkách MŠ, společných přípravách slavností, budováním, a hlavně udržováním zázemí a okolí lesní MŠ a komunikací rodičů s pedagogy.

3.4 Organizace chodu MŠ

Organizace vzdělávání:

Děti jsou do mateřské školy přijímány ředitelkou školy podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a podle vyhlášky č. 14/2005 Sb., ve znění pozdějších změn podle vyhlášky č. 43/2006 Sb. o

předškolním vzdělávání. Termín přijímací řízení stanoví ředitel školy. Přijímací řízení probíhá v souladu se správním řádem, o rozhodnutí informuje rodiče ředitel MŠ.

Lesní MŠ navštěvuje 16 dětí a s dětmi tráví čas při pravidelných setkáních dva kmenoví pedagogičtí pracovníci a dva nepedagogičtí pracovníci. Během dne je ve třídě vždy kmenový pedagogický pracovník s nepedagogickým. Třída je věkově heterogenní.

Celý výukový program lesní MŠ vychází přirozeně z dění a koloběhu v přírodě. ŠVP lesní mateřské školy vychází z Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání, tematické celky vycházejí z environmentální výchovy a navazují na lidové tradice spojené s koloběhem v přírodě. Každý měsíc děti prožijí tematicky sestavený celek z her, písniček, říkadel, pohybových aktivit, tvoření, aktivit zaměřených na poznání i sebepoznání.

Organizace dne:

8:00–8:30 příchod dětí do školy, hry a činnosti dle vlastního výběru, výměna informací mezi rodičem a pedagogem

8:30 –9:00 uvítání se s pedagogem, zpěv, pohyb, zopakování „pravidel lesa“

9:00–12:00 přesnídávka, cesta lesem, dramatizace, vyprávění, vedená i volná činnost, společná činnost, návrat do školky, prospěšná činnost školce (přineseme si šišky, dřevo apod. na další tvoření)

12:00 –12:45 hygiena, oběd

12:45 –13:00 možnost vyzvednout si děti po O

13:00 –14:30 odpolední odpočinek dětí – klidová část dne pro menší děti, předškoláci volba klidového pracovního režimu

14:30 –15:00 odpolední svačina

15:00 –16:00 odpolední činnost

15:45 –16:00 vyzvedávání dětí, odchod dětí ze školky

Výčet činností ve výuce:

1. **Cílená nabídka pedagoga:** dětem jsou nabízeny hry, básničky, pohybová říkadla, písničky (i s hudebními nástroji), tvořivé aktivity, práce na pozemku, práce s knihami a didaktickými pomůckami, četba atd., které se většinou nabízejí na parcel. č. 190/3
2. **Volná hra dětí** – pedagog povzbuzuje a oceňuje jako nezbytnou součást přirozeného rozvoje předškolních dětí jejich volnou hru, experimentování, je mentorem a přirozeným ukazatelem hranic, které je třeba dodržovat

3. **Environmentální výchova** – pedagog dětem nabízí aktivity, jež mají pomoci v chápání přírodních dějů, poznávání přírody a naučit dítě přijímat zákonitosti přírody a dějů v ní
4. **Předškolní příprava** – v rámci dopoledního programu (tak i v odpoledních hodinách) 2x týdně cca v rozsahu 45 minut se předškoláci soustředí na základě pracovních listů na větší prohlubování školní zralosti – tedy grafomotorická cvičení, správný nácvik držení tužky, základní matematickou představivost, znalost barev, rozvoj logického myšlení, rozvoj fonemického sluchu
5. **Mimoškolní aktivity** – děti v lesní MŠ nejsou fixovány na zázemí lesní školky a její okolí, děti navštěvují a jsou součástí širšího společenského povědomí, učitelé rozvíjejí jejich kompetence občanské, rozvíjí jejich širší vazby v místě mateřské školy (jsou to např. návštěvy statku, návštěvy dílny, včelaře, výlovu rybníka ale i návštěvy muzea, planetária, zoologické zahrady apod.)
6. **Tvořivé prostředí** – součástí podněcujícího a tvořivého prostředí je i manipulační koutek, zookoutek, pískoviště, dřevěné herní prvky.
7. **Zaměření na sebeobsluhu a vnímání svých potřeb** – každodenní pobyt venku klade vyšší nároky na samostatnost a sebeobslužnost dětí a na vnímání jejich potřeb, tyto kvality se pedagog snaží cíleně rozvíjet

Individuální vzdělávání dítěte

Rodič dítěte, které bude v odůvodněných případech plnit povinnost Individuálního vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy, musí tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku.

Ředitel MŠ doporučí rodičům dítěte, oblasti vycházející z RVP PV, ve kterých má být dítě vzděláno.

Rodič dítěte se s dítětem dostaví k ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. LMŠ doporučí rodiči dítěte další postup při vzdělávání.

Termín pro ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bude vyhlášen v měsíci listopadu (včetně náhradního termínu). Rodič je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud rodič nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ředitelka školy ukončí individuální vzdělávání dítěte. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí rodič dítěte.

3.5 Řízení mateřské školy

Řízení mateřské školy

Řízením lesní MŠ je pověřena ředitel ZŠ a MŠ Tehov. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny skrze pracovní náplně, vnitřní řád školy, školním a provozním řádem školy. Je vytvořen funkční informační systém uvnitř MŠ i pro veřejnost. Každý nový zaměstnanec je předem s vnitřním řádem školy seznámen.

Vnitřní informační systém:

- pravidelné schůzky zaměstnanců – porady cca 1x měsíčně
- schůzky se zřizovatelem, pedagogická rada – min. 2x ročně
- individuální konzultace – kdykoliv
- evaluace interní, externí – interní 1x za měsíc, externí 2x do roka
- supervize týmu lesní MŠ – dle potřeby

Vnější informační systém – komunikace s rodiči:

- nástěnka
- elektronická pošta
- společná setkání rodičů cca 2x ročně
- individuální povídání – po předchozí domluvě s pedagogem kdykoliv
- webové stránky školy
- společné slavnosti školky, brigády – neformální setkávání rodičů, dětí, vedení

Zaměstnanci fungují dle vnitřního řádu ZŠ a MŠ, učitelé se průběžně vzdělávají, samovzdělávají. Mateřská škola je součástí Asociace lesních MŠ a spolupracuje a účastní se seminářů.

Provozní záležitosti řeší rodiče žáků s hospodárkou ZŠ a MŠ.

3.6 Personální zajištění

Pedagogický tým je tvořen každý den kmenovým pedagogem, druhým pedagogem nebo chůvou, a to po celou dobu vyučovacího procesu. Pedagogové se zúčastňují různých školení, seminářů, tvůrčích dílen k získávání nových poznatků, které pak aktivně využívají v praxi, zpracovávají a předávají ostatním. Samozřejmostí je i samostudium pracovníků.

Ve škole dále pracují provozní zaměstnanci – hospodárka, pomocná kuchařka, uklízečka.

Všichni zaměstnanci školy neustále usilují o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodinou, mezi zaměstnanci navzájem. Chovají se a jednají profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.7 Spoluúčast rodičů

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí a rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jejich individuálních pokrocích v rozvoji učení a socializace. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně a diskrétně.

MŠ podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Pedagogové poskytují rodičům i poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Několikrát za rok se konají akce v MŠ, kdy mají rodiče možnost vidět se s ostatními rodiči, učiteli i dětmi. Jedná se o různé besídky, programy ve spolupráci se základní školou.

Třídní schůzka je svolávána pravidelně před zahájením školního roku a dále dle potřeby.

Rodiče jsou o všem informováni průběžně – při osobních rozhovorech nebo prostřednictvím nástěnky a webových stránek.

3.8 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Cílem MŠ je vytvořit těmto dětem optimální podmínky k všestrannému rozvoji jejich osobnosti v souladu s jejich individuálními možnostmi a potřebami. Úzká spolupráce s rodinou a poradenskými zařízeními je samozřejmostí, a to nejen u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, tak u dětí nadaných.

Lesní mateřská škola je svou filozofií a podstatou omezena v možnosti přijmout dítě s vysokým stupněm tělesného postižení, tedy dítě, které nemá možnost zvládnout se samostatně pohybovat v terénu či s dopomocí asistenta zvládat pohyb v lese či na pozemku lesní MŠ. Dále není ideální lesní MŠ pro děti s vyšším stupněm postižení autistického spektra a mentálním postižením, ale přijetí takového dítěte není vyloučeno.

V lesní MŠ se s měnícím počasím mění každý den či část dne a během chvíle jsou nutné změny v denním programu, a to působí na všechny děti lesní MŠ. U dětí s poruchou autistického spektra a mentálním postižením je na zvážení, zda potřeba řádu, pravidelnosti a předvídatelnosti programu je schopen provoz lesní MŠ zajistit a poskytnout.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

MŠ umožňuje, aby obsah vzdělávacího programu a podmínky vzdělávání byly vhodné i pro děti s mimořádnými schopnostmi a nadáním. Rozvoj se bude uskutečňovat pomocí rozšířené nabídky aktivit dle jejich individuálního zájmu a potřeb.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, bude rodičům dítěte doporučeno vyšetření ve školském poradenském zařízení. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, bude MŠ postupovat při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

4.1 Zaměření MŠ, návaznost na prostředí, historii

Lesní mateřská škola vychází ve svém pedagogickém pojetí z návrhů a podnětů Asociace lesních mateřských škol, proto také děti většinu času tráví venku v přírodě za každého počasí. Příroda je pro děti velkým vzdělávacím zdrojem a je svou nevyčerpatelností inspirací nejen pro pedagogy. Lesní mateřská škola není závislá na typických školních hračkách a nezaplňuje jimi ani zázemí lesní MŠ. Děti mají k dispozici pracovní náčiní jako např. kolečka, motyčky, lopaty, ale nejčastěji ke svým hrám využívají přírodniny, které jim jejich okolí nabízí. Tím je podporována jejich vlastní fantazie, jsou mnohem více odkázány na svou schopnost tvořit, schopnost imaginace, sociální dovednosti ve skupině, ale také samostatnost, které se v takovém prostředí rozvíjí mnohem snadněji a bezprostředně.

Naše mateřská škola je jednotřídní zařízení a z toho vyplývají jistá specifika pro vytváření vzdělávacího programu. Preferujeme individuální přístup k dětem, spolupráci mladších a starších dětí, využití všech běžných životních situací k výchově a vzdělávání dětí.

Okolí mateřské školy, ať už je to zahrada, louky nebo les, přímo vybízí k využití při tvorbě vzdělávacího programu. Také samotná obec, její okolí i historický kontext jsou zakomponovány do dalšího vzdělávání dětí. Uvědomujeme si, jak je důležité nezapomínat na místo svého narození a bydliště, vážit si ho a znát ho.

Každý měsíc je doplněn čtením pohádek a příběhů, které se vztahují k danému tématu. Knihy jsou obměňovány podle aktuálnosti, zájmu dětí apod.

Pohádky, příběhy a bajky, jejich čtení, vyprávění a dramatizace jsou pro nás klíčové při vzdělávání dětí. Ať už z hlediska rozvoje slovní zásoby, verbálního projevu, zlepšování pozornosti nebo rozšiřování znalostí.

4.2 Průběžné cíle

Průběžné cíle jsou naplňovány každodenními činnostmi a zážitky dětí. Cílem je, aby děti získaly dobré základy do života i pro další vzdělávání.

Sebeobsluha

- **umět se samostatně oblékat** – zapínat knoflíky, zip, obout boty na správnou nohu, umět si zašněrovat obuv, upravit oděv
- **umět se samostatně najíst** – správně držet lžici, příbor
- **osobní hygiena** – samostatně a včas použít toaletu, splachovat, po použití toalety si umýt ruce, umýt si ruce před i po jídle
- **udržování pořádku** – pořádek ve věcech, umět si uklidit po sobě hračky, pomůcky

Společenské chování

- poprosit, poděkovat, pozdravit
- umět se omluvit za nevhodné chování
- nechovat se nepřiměřeně a agresivně k ostatním
- nežalovat na kamarády
- nepovyšovat se nad ostatní
- při rozhovoru s dětmi nebo dospělými neskákat do řeči
- mluvit slušně, ne vulgárně

Pravidla bezpečnosti

- chování na ulici, přecházení silnice
- chovat se k sobě ohleduplně
- při práci s nástroji (nůžky, štětec, vybavení pískoviště) neohrožovat bezpečnost svoji a kamarádů
- bezpečně nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků

Hodnocení vlastní činnosti

- učit se hodnotit vlastní práci
- schopnost pochválit a uznat práci ostatních dětí

4.3 Specifické cíle školní vzdělávací činnosti

Klíčové kompetence:

1. KOMPETENCE k učení
2. KOMPETENCE k řešení problémů
3. KOMPETENCE komunikativní
4. KOMPETENCE sociální a personální
5. KOMPETENCE činnostní a občanské

Vzdělávací oblasti:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

4. 4 Integrované bloky:

- **ZÁŘÍ**

Témata: Život ve školce, sklizeň (plody – ovoce, obilí – žně, „od klásku ke chlebu“), odlet ptactva

Princip: vděčnost za dary, oslava sv. Václav

- **ŘÍJEN**

Témata: stromy (listy), řemesla, materiály

Výlet: návštěva řemeslníka (truhlář, automechanik)

Princip: odvaha, spravedlnost, váhy – dobro x zlo,

- **LISTOPAD**

Témata: usínání přírody, zimní spáči, stromy, rostliny,

Princip: dělení se o něco (o věc, kterou mám hodně rád)

Slavnost sv. Martina v rámci dne v MŠ

Návštěva divadla

Během září – listopadu směřujeme ke kompetencím:

Kompetence k učení:

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury a techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů:

Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně, na základě nápodoby a opakování, náročnější s oporou dospělého. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Kompetence komunikativní:

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými a podobně). Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává.

Kompetence sociální a personální:

Chápe, že se lidé různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

Kompetence činnosti a občanské:

Chápe, že se může rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá. Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění. Dbá na osobní zdraví a bezpečnost svou i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

- **PROSINEC**

Témata: advent, Vánoce, čekání na světlo.

Princip: obdarování, soucit a štědrost sv. Mikuláše, sv. Lucie

Pro rodiče: setkání s dětmi

- **LEDEN**

Témata: vesmír, stopy, kůra, pupeny

Princip: Jsem součástí celku, putování Tří králů uvnitř MŠ

Návštěva divadla, planetária

- **ÚNOR**

Témata: masopust, stopy, koloběh života, zdraví, lidské tělo

Princip: zdraví x nemoc, radost,

Slavnost: masopust

Návštěva divadla

Během prosince – února směřujeme ke kompetencím:

Kompetence k učení:

Učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si ji zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledků. Odhaduje své díly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů:

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Rozlišuje řešení, která jsou funkční, která funkční nejsou, a dokáže mezi nimi volit. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit.

Kompetence komunikativní:

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.

Kompetence sociální a personální:

Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, ve skupině se dokáže prosadit i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyhledávat, přijímat a uzavírat

kompromisy. Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Kompetence činnostní a občanské:

Učí se svoje hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Dokáže rozpoznat a využívat svoje silné stránky, poznávat svoje slabé stránky. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí přírodní i společenské

- **BŘEZEN**

Témata: probouzení přírody, návrat ptáků, první jarní květy, mlád'ata – vítání jara

Princip: čin pro druhého

- **DUBEN**

Témata: mlád'ata, rostliny, Velikonoce, klíčení (zahrada)

Princip: naděje a nový začátek

Výlet: farma

- **KVĚTEN**

Témata: voda a život v ní, květiny

Princip: srdce pro maminku (Zemi)

Výlet k vodě – upouštění rybníka, výlov

- **ČERVEN**

Témata: broučci, hmyz, bylinky

Princip: porozumění

Slavnost: Svatojánská pout' – Předškoláci, vystoupení a pasování

Výlet vlakem

Během dubna – června směřujeme ke kompetencím:

Kompetence k učení:

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury a techniky, který dítě obklopuje, o jeho

rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo. Dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů:

Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem. Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně, na základě nápodoby a opakování, náročnější s oporou dospělého. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Kompetence komunikativní:

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými a podobně). Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává.

Kompetence sociální a personální:

Chápe, že se lidé různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným. Učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si ji zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledků. Odhaduje své díly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů:

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti. Rozlišuje řešení, která jsou funkční, která funkční nejsou, a dokáže mezi nimi volit. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit.

Kompetence komunikativní:

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný,

iniciativní a aktivní je výhodou.

Kompetence sociální a personální:

Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej. ve skupině se dokáže prosadit i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyhledávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Kompetence činnostní a občanské:

Učí se svoje hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Dokáže rozpoznat a využívat svoje silné stránky, poznávat svoje slabé stránky. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit. Dbá na osobní zdraví a bezpečí své i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí přírodní i společenské.

5. Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání

5.1 Evaluační systém

5.1.1 Evaluace dětí

- Evaluace dětí probíhá na základě průběžného sledování dětí a zaznamenání pedagogem při sledování vývoje kompetencí a vzdělávacích potřeb:
- pedagogové mají rozdělené děti, což je zaznamenáno v tabulce, každý pedagog ví, koho má právě s cílem evaluace sledovat
- záznamy zaznamenává do evaluačního archu dítěte
- o dětech hovoří pedagogové každý měsíc na pedagogické schůzce

2x ročně probíhá kolektivní evaluace dětí a zaznamenání klíčových kompetencí do evaluačního archu a do Zhodnocení vývoje klíčových kompetencí

- závěry jsou rodičům v případě potřeby předány formou osobního sdělení

5.1.2 Evaluace pedagogů

Interní evaluace pedagogů probíhá především na pedagogických schůzkách 1x měsíčně, kde hodnotíme naši práci, zároveň také pravidelně na evaluačních schůzkách 2x do roka. Výstupem je zápis z evaluační schůzky. Zodpovědnou osobou za interní evaluaci je zástupkyně ředitele pro MŠ

V evaluaci pedagogů postupujeme dle Etického kodexu pedagoga lesní MŠ vypracovaného Asociací lesních MŠ a dle tabulky Sebehodnocení pedagoga:

5.1.3 Etický kodex pedagoga MŠ Tehov

pedagog ve vztahu k sobě:

1. reflektuje své potřeby a pocity, je schopen je vyhodnotit a zpracovat
2. dbá o svůj osobnostní a profesní rozvoj, je si vědom motivů a smyslu své práce
3. o sebe pečuje ve všech rovinách

pedagog ve vztahu ke kolegům:

1. respektuje soukromí kolegů a jejich osobnostní odlišnosti
2. v týmu otevřeně komunikuje a uplatňuje metody konstruktivní kritiky
3. je si vědom hranice profesních a osobních vztahů v týmu

pedagog ve vztahu k dětem:

1. zná a reflektuje potřeby dětí, respektuje jejich individuální odlišnosti a vytváří bezpečný prostor s jasnými hranicemi, ve kterém otevřeně a srozumitelně komunikuje
2. vědomě umožňuje dětem bezpečně riskovat a pracovat s chybou
3. vědomě směřuje k celostnímu rozvoji potenciálu dětí, je vzorem k nápodobě

pedagog ve vztahu k rodičům dětí:

1. je si vědom hranic profesionálních a osobních vztahů s rodiči a zachování mlčenlivosti o důvěrných informacích rodiny
2. respektuje expertní roli rodiče k jeho vlastnímu dítěti a otevřeně a kompetentně s rodiči komunikuje o rozvoji dítěte
3. aktivně vytváří prostor pro spolupráci s rodiči